

notitie

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 EJ Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

..

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	07.		
Bijlagen:	Zie hiernaast		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Stuurgroep Open Standaarden		
Datum:	26 oktober 2012	Versie	0.9
Betreft:	Toetsing open standaarden		

Bijlagen**Ter besluitvorming Forum**

U wordt gevraagd om **in te stemmen** met de volgende adviezen: ¹

Standaarden:

1. Advies over opname van **NTA9040** i.h.k.v. het Ondernemingsdossier
2. Advies over opname van **eHerkenning overheidskoppelvlak**
3. Advies over opname van **Semantisch model eFactuur**.

Ingekomen verzoek:

4. Advies m.b.t. de vraag de scope van de lijsten te verbreden.

Ter kennisname Forum

U wordt gevraagd **kennis te nemen** van:

5. De Toetsingsprocedure en Criteria voor open standaarden. (definitief)
6. De voortgang m.b.t. het actualiseren van de lijst met gangbare standaarden.

- A. Forumadvies NTA9040
- B. Forumadvies eHerkenning
- B1. Consultatiereacties
- C. Forumadvies SEMEF
- C1. Consultatiereacties
- D. Brief scope lijsten

¹ De achterliggende expertadviezen over de standaarden en consultatiereacties vindt u op de website van het Forum: <https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/lijst/in-behandeling>

Ter Besluitvorming Forum

Datum
26 oktober 2012

Ad 1. Advies over opname van **NTA9040** i.h.k.v. het Ondernemingsdossier [Bijlage A]

Gevraagd besluit

Constateringen

Forum Standaardisatie doet de volgende constateringen:

1. De aangemelde NTA9040 standaard, die gebruikt wordt bij het Ondernemingsdossier, schrijft het gebruik van StUF voor.
2. StUF staat op de 'pas toe of leg uit'-lijst met een beperkt werkingsgebied: *Gemeenten en ketens waarbinnen gemeenten participeren.*
3. Het werkingsgebied van de NTA9040 standaard omvat de hele overheid en (semi) publieke sector. Organisaties die met het Ondernemingsdossier willen werken en die niet onder het werkingsgebied van StUF vallen, worden via de NTA9040 gedwongen om StUF toe te passen.
4. Doordat StUF zelf voor beperkt werkingsgebied op de 'pas toe of leg uit'-lijst staat, bestaat er onzekerheid bij organisaties over de toepassing van StUF buiten dat werkingsgebied. De KvK is om deze reden principieel tegen de opname van de NTA9040 standaard, zolang voor StUF niet formeel op de 'pas toe of leg uit'-lijst is opgenomen met een breder werkingsgebied.
5. De verbreding van het werkingsgebied van StUF speelt niet alleen rondom NTA 9040 maar ook rondom basisregistraties (StuF als stelselstandaard). KvK/NHR heeft de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) verzocht om hierover een open sessie te organiseren met vertegenwoordigers van grote uitvoerders en decentrale overheden. De PSB heeft dit verzoek van KvK/NHR gehonoreerd en het verzoek aan het (bureau) Forum Standaardisatie gedaan om de organisatie ter hand te nemen.

Besluit

Forum Standaardisatie roept EL&I, als eigenaar van de NTA9040 standaard op:

om structureel en actief bij te dragen aan (de discussie over) de verbreding van het werkingsgebied van StuF, en dit per brief te bevestigen aan Forum Standaardisatie en de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB).

Daarna wordt College Standaardisatie gevraagd in te stemmen met:

1. De opname van NTA9040 op de lijst voor 'pas toe of leg uit';
2. Het functionele toepassingsgebied:
De standaard is van toepassing voor overheden die expliciet met ondernemingen hebben afgesproken een Ondernemingsdossier in te zetten voor de informatie-uitwisseling met ondernemingen. De

standaard werkt op drie functionele gebieden van de informatie-uitwisseling tussen ondernemingen en overheden.

Datum
26 oktober 2012

- 1) *Het ondersteunen van ondernemingen bij het geautomatiseerd bepalen van de relevante voorschriften en bijbehorende maatregelen voor vastlegging in een Ondernemingsdossier;*
 - 2) *Het faciliteren van het digitaal indienen van aanvragen en meldingen vanuit een Ondernemingsdossier;*
 - 3) *Het gebruik van een Ondernemingsdossier als bron van bedrijfsinformatie in het kader van het toezicht.*
3. Het organisatorische werkingsgebied:
"Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen in de (semi) publieke sector".
4. *Additionele Forum-adviezen ten aanzien van de adoptie van de standaard:*
- a) Het oproepen van het ministerie van EL&I de kwaliteit en de duurzaamheid van het beheer te borgen door:
 - 1) Afstemming met de beheerders van de in de NTA gebruikte standaarden, structureel onderdeel te maken van het beheerproces. EL&I wordt gevraagd hierover, een half jaar na opname, te rapporteren aan Forum Standaardisatie.
 - 2) voor het eindigen van het programma Ondernemingsdossier in 2016, een onderzoek uit te voeren naar het toekomstige beheer van de standaard, voordat in 2016 wordt besloten de markt het beheer van de standaard over te laten nemen.
 - b) Het oproepen van het ministerie van EL&I de vergoeding die moet worden betaald voor het verkrijgen van de standaard af te kopen voor minimaal de opstartfase van de standaard (tot 2016). Zoals dat destijds ook bij de NEN 3610 en NTA2035 E-portfolio NL standaarden is gebeurd.
 - c) Het oproepen van het ministerie van EL&I een implementatieplan op te stellen, waarin concrete acties en beschikbare middelen worden benoemd die overheden en marktpartijen ondersteunen bij de implementatie van de standaard en hier binnen een half jaar over te rapporteren aan Forum Standaardisatie.
 - d) Het oproepen van het ministerie van EL&I om de ontwikkelingen rondom het 'Omgevingsloket', dat momenteel ook wordt uitgerold binnen gemeenten, te volgen en hier zo nodig afstemming in te zoeken.
 - e) Tot slot wordt het ministerie van EL&I opgeroepen om, in overeenstemming met KING, in de volgende versie van de NTA aanvullend de taxonomie van de StUF standaard op te nemen. Zodat die versie volledig StUF-compliant zal zijn. Deze volgende versie van de NTA dient ter toetsing te worden voorgelegd aan Forum en College.
 - f) Het oproepen van NEN om de procesafspraken, die gelden bij het beheeren en doorontwikkelen van de NTA, onderdeel te maken van de documentatie van de NTA zelf.

Ad 2) Advies over opname van **eHerkenning overheidskoppelvlak**
[Bijlage B]

Datum
26 oktober 2012

Gevraagd besluit

Constateringen

Het Forum Standaardisatie doet de volgende constateringen:

1. De standaard SAML voor uitwisseling van authenticatie- en autorisatie-gegevens staat sinds 20 mei 2009 op de 'pas toe of leg uit'-lijst. SAML is een internationale, generieke standaard die ruimte laat voor nadere invulling voor specifieke situaties. Voor interoperabiliteit zijn daarom aanvullende afspraken nodig die worden vastgelegd in zogenoemde SAML-profielen.
2. eHerkenning heeft voor het domein van bedrijven en organisaties een SAML-profiel ontwikkeld ("eHerkenning overheidskoppelvlak") en aangemeld voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst.
3. DigiD 4 en DigiD machtigen hebben ieder ook een eigen SAML-profiel voor het domein van burgers ontwikkeld.
4. Het opnemen van "eHerkenning overheidskoppelvlak" op de 'pas toe of leg uit'-lijst heeft toegevoegde waarde, maar dit kan qua standaardisatie niet het einddoel zijn.
5. De voordelen van standaardisatie worden door het bestaan van verschillende SAML-profielen namelijk niet volledig benut. Aansluitende overheden en softwareleveranciers hebben daardoor meermaals aansluit- en implementatiekosten. Bovendien brengt het onderhoud van meerdere koppelvlakken aanvullende kosten met zich mee voor de beheerder (Logius).

Besluit

Forum Standaardisatie roept daarom de verantwoordelijke ministeries (BZK en EL&I) op om een opdracht te verlenen aan Logius om:

1. **vóór juli 2013** één gestandaardiseerd SAML-profiel te realiseren, en dit vervolgens te implementeren in eHerkenning, DigiD en andere (toekomstige) authenticatie- en autorisatiediensten van de Nederlandse overheid.
2. daarbij actief aan te sluiten bij het Kantara initiatief: eGov Profile, dat een erkende internationale best-practice biedt.
3. dit SAML-profiel vervolgens aan te melden voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Zodra deze opdracht aan Logius is verstrekt, wordt College Standaardisatie gevraagd in te stemmen met:

1. de opname van eHerkenning overheidskoppelvlak 1.4 op de lijst voor 'pas toe of leg uit'.
2. het functionele toepassingsgebied *"Authenticatie voor webdiensten van overheidsdienstverleners aan bedrijven en organisaties en het vaststellen van de bevoegdheid voor de gevraagde dienst."*;
3. het organisatorische werkingsgebied *"Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector"*;

Overige aanbevelingen:

Datum
26 oktober 2012

Aan de indiener:

- Publiceer het vastgestelde versiebeleid van de standaard in aanvulling op de documentatie van de standaard.
- Maak de wijzigingen op de standaard in de verschillende versies in de documentatie van het eHerkenningstelsel inzichtelijk
- Maak de documentatie van de standaard publiek beschikbaar zonder aanmeldingsproces.

Aan het Forum:

- Geef als Forum aandacht aan de samenhang tussen standaarden in het domein van identificatie, authenticatie en autorisatie. Ga hierbij na hoe de twee standaarden zich tot elkaar verhouden in een raamwerk voor dit domein. Draag hiertoe, waar mogelijk, bij aan de ontwikkeling van het NORA katern: informatie beveiliging.

Ad 3) Advies over opname van **Semantisch model eFactuur**. [Bijlage C]

N.B. Voor deze standaard geldt dat een aantal voorwaarden opname in de weg staan. De beheerder van de standaard geeft aan deze voorwaarden in de eerste helft van november te kunnen wegnemen. Het Forum wordt daarom gevraagd de stuurgroep Open standaarden te machtigen om vast te stellen of aan de voorwaarden is voldaan en indien dit het geval is, een positief opname advies door te zetten naar het College.

Gevraagd besluit

Het College Standaardisatie wordt gevraagd in te stemmen met:

1. de opname van het Semantisch Model Elektronische Factuur op de lijst voor 'pas toe of leg uit' mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Met betrekking tot het criterium **open standaardisatieproces**:

- a) In de documentatie dient de bepaling te worden opgenomen dat het intellectueel eigendomsrecht op de standaard m.b.t. bijvoorbeeld eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar is.
- b) In de documentatie dient te worden opgenomen dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht (m.b.t. de standaard) onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen.
- c) In de documentatie dient een klachtenprocedure te worden opgenomen, zodat belanghebbenden bezwaar kunnen maken tegen de gevolgd procedure.
- d) De financiering van het onderhoud van de standaard wordt voor ten minste drie jaar gegarandeerd.

Datum
26 oktober 2012

Met betrekking tot het criterium **toegevoegde waarde**:

- e) Logius en SETU worden opgeroepen om gezamenlijk te garanderen dat de mapping van het Semantisch model naar de SETU standaard correct en volledig is.

Met betrekking tot het specificatiedocument:

- f) Logius wordt opgeroepen om de inhoudelijke onjuistheden, spelfouten en fouten van grammaticale aard, welke voorafgaand aan en tijdens de experttoetsing door verschillende experts² zijn geconstateerd, weg te nemen.
2. het door de expertgroep gedefinieerde functionele toepassingsgebied:
De verzending van elektronische facturen door organisaties die deelnemen aan het economisch verkeer in Nederland (waaronder overheden) en de ontvangst hiervan door overheden.
 3. het organisatorische werkingsgebied; *Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-)publieke sector, met uitzondering van vertegenwoordigingen van de Nederlandse overheid in het buitenland.*
 4. de additionele adviezen aan de beheerder, ten aanzien van de adoptie van de standaard.
 1. Stel een roadmap op waarin concreet wordt weergegeven:
 - a) hoe vanuit het beheer van het Semantische model aansluiting wordt gezocht bij de ontwikkeling van Europese standaardisatie-initiatieven.
 - b) hoe de beheerder de implementatie van het semantische model ondersteunt bij die delen van de overheid, waar het model nog niet wordt gebruikt.
 De beheerder wordt gevraagd bij het opstellen van de roadmap zoveel mogelijk belanghebbenden te betrekken en het resultaat, 6 maanden na opname van het semantische factuurmodel, aan het Forum te rapporteren.
 2. Biedt de documentatie van het Semantisch Model Elektronische Factuur aan onder een Creative Commons licentie.
 3. Neem in het beheermodel de criteria op die de stuurgroep hanteert wanneer zij nieuwe leden benoemt.
 4. Vermeld in het beheermodel dat de mogelijkheid om wijzigingsverzoeken in te dienen voor iedere belanghebbende open staat.
 5. Breng een scheiding aan tussen het semantisch factuurmodel en de mappings naar de factuurstandaarden en geef duidelijk weer hoe het (versie)beheer van deze onderdelen zich tot elkaar verhoudt.

² Mariette Lokin (ministerie van Financiën), Peter Potgieser (Europees multistakeholderforum inzake elektronische facturering), Bas van Schaik (ministerie van Veiligheid en Justitie), Dennis Krukkert (TNO en SETU) en Ron Heijman (Certipost).

Ad 4) Advies m.b.t. de vraag de **scope van de lijsten** te verbreden.
[Bijlage D]

Datum
26 oktober 2012

Gevraagd besluit

Het Forum standaardisatie wordt gevraagd in te stemmen met het niet wijzigen van de scope van de lijsten met standaarden.

Aanleiding

Tijdens het Forumoverleg van september j.l. is de aanmelding van Metapatroon besproken. Het Forum concludeerde dat Metapatroon, als modelleermethode, buiten de scope van de lijsten valt³. De aanmelder van Metapatroon heeft hierop een voorstel ingediend om de scope van de lijsten te verbreden. (zie bijlage D)

De stuurgroep open standaarden heeft bovenstaande verzoek besproken en ziet geen aanleiding om de scope van de 'pas toe of leg uit' -lijst te wijzigen.

Toelichting

Voor standaarden die binnen de scope van de lijsten vallen geldt dat de standaard:

- Toepasbaar is voor elektronische gegevensuitwisseling tussen en met (semi-) overheidsorganisaties;
- Binnen het beoogde opnamegebied substantieel bijdraagt aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid;
- Niet reeds wettelijke verplicht is.

Standaarden die hieraan voldoen worden getoetst aan de hand van vier criteria: Open standaardisatieproces, Toegevoegde Waarde, Draagvlak en Opname bevordert adoptie.

Forum en College zijn tot deze scope en criteria gekomen vanwege de verplichting die van opname op de 'pas toe of leg uit' -lijst uitgaat.

Overheden zijn verplicht de open standaarden, die op de lijst met 'pas toe of leg uit'-standaarden staan, bij aanschaf van ICT-systemen/-diensten te eisen ('pas toe'). Afwijken mag alleen met zwaarwegende redenen en hierover moeten ze verantwoording afleggen via het jaarverslag ('leg uit'). Het gaat om standaarden waarvoor wel draagvlak bestaat maar die nog niet breed geadopteerd zijn.

De scope van het Forum en College is bovendien breder dan de standaarden op de 'pas toe of leg uit' -lijst. Er zijn meerdere activiteiten en hulpmiddelen waar het Forum in het kader van het bevorderen van interoperabiliteit op inzet, zonder dat hierbij sprake is van een verplichting via 'pas toe of leg uit'. Zo heeft Forum standaardisatie in 2010 en 2011 geparticipeerd in het Essence consortium waarbij modelleermethode Metapatroon een belangrijke rol speelde.

De stuurgroep open standaarden ziet geen aanleiding om de scope van de 'pas toe of leg uit' -lijst te wijzigen.

³ <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2012/0904/FS-20120904.05A-Notitie-lijsten-open-standaarden-v1.0.pdf>

Ter Kennisname Forum

Datum
26 oktober 2012

Ad 5) De **Toetsingsprocedure en Criteria** voor open standaarden.
(definitief)

Tijdens het Forumoverleg van september j.l. heeft het Forum ingestemd met een nieuwe versie van de toetsenprocedure en criteria. Maarten Hillenaar vroeg aanvullend in de procedure rekening gehouden kon worden met de NORA.

Na overleg met BZK, OBR is gezamenlijk besloten dat de procedure op dit moment geen aanvullende aanpassingen behoeft. In de NORA wordt het gebruik van de open standaarden van Forum en College reeds voorgeschreven en andersom wordt in de toetsingsprocedure en criteria van het Forum en College geborgd dat er geen standaarden worden opgenomen die strijdig zijn met de architectuurprincipes van de NORA.

De toetsingsprocedure en -criteria zoals in september door het Forum bekrachtigd, worden in november aan het College voorgelegd.

Ad 6) De voortgang m.b.t. het **actualiseren van de lijst met gangbare standaarden**.

Tijdens het Forumoverleg van september j.l. stemde het Forum in met het voornemen de lijst met gangbare standaarden te actualiseren. Inmiddels is deze opdracht uitgezet bij TNO. Aanvullend heeft BFS de oproep gedaan om suggesties voor de gangbare lijst aan te melden via forumstandaardisatie@logius.nl⁴

Naar verwachting zullen in het volgende Forumoverleg (December) de resultaten aan het Forum worden gepresenteerd.

⁴ <http://www.forumstandaardisatie.nl/actueel/item/titel/geef-uw-suggesties-voor-de-lijst-met-gangbare-standaarden/>